

Basisrechten en Begeleiding Ongedocumenteerden 2024

Korte jaarrapportage STIL

In 2024 hielp STIL meer dan 600 mensen zonder verblijfsvergunning aan medische zorg, we gaven ruim 400 mensen sociaal- juridisch advies en begeleiding, 86 mensen kregen via STIL opvang¹, waaronder 44 kinderen en 203 mensen kregen andere sociale hulp. In totaal ging het om **minstens 894 personen**². Zij kregen toegang tot basale mensenrechten en we werkten met hen, zorgverleners, advocaten, deskundigen en partners aan oplossingen en toekomstperspectief.

Aantal geholpen personen 2024	
Medische hulp	635+
Juridische hulp	405.
Opvang via STIL (excl loket)	86+
Sociale/humanitaire hulp	143+
Financiële steun	487+
Totaal bij naam geteld	894+
Totaal incl anonieme facturen	1000+

Medische hulp - STIL 'onmisbare schakel tussen kwetsbaren en zorgverleners'

Een Utrechtse huisarts noemt STIL een 'onmisbare schakel tussen de vaak kwetsbare, regelmatig dakloze, patiënten en de zorgverleners'. Zij schreef een [referentie](#) met waarderende woorden over ons medisch werk. Ze wijst erop dat zonder onze steun gevaar kan ontstaan voor iemands gezondheid en de algehele volksgezondheid. "In het uiterste geval kan het levensbedreigend worden als men bijvoorbeeld de nodige medicatie niet krijgt", zegt zij. Ze doelt daarmee op zorg die niet vergoed wordt terwijl deze mensen geen toegang hebben tot werk, uitkering of verzekering.

Mede dankzij onze goede relaties met zorgverleners is de toegang tot zorg vrij goed georganiseerd in Utrecht. Wel is onze financiering en bemiddeling van groot belang, zo niet onmisbaar. Samen met huisartsen en de gemeente organiseerden Utrechtse organisaties voor ongedocumenteerden in oktober een zorgconferentie. Daar bleek dat veel zorgverleners buiten Utrecht onbekend zijn met de mogelijkheid bepaalde zorg vergoed te krijgen. Ook vermoeden we dat mensen die STIL niet kennen, vaker problemen hebben toegang tot zorg te krijgen. Bij ziekenhuizen bemiddelden we regelmatig nadat toegang geweigerd werd zonder betaling vooraf. We signaleren daarnaast een lange wachtlijst voor GGZ, evenals de nadelige invloed van dakloosheid op de medische en psychische gesteldheid van mensen. Het STIL-team volgde een training hoe om te gaan met mensen met diverse psychische klachten.

Opvang - STIL helpt meer dan 42 volwassenen en 44 kinderen van de straat

De meeste aanmeldingen voor opvang doet het Aanmeldloket³. Via het loket kregen 149 personen/gezinnen opvang. Daarnaast hielp STIL 86 mensen van de straat, waaronder 44 kinderen. Het ging om 89 nieuwe plaatsingen. Vergeleken met voorgaande jaren plaatste STIL relatief veel mensen in zogenoemde tweedelijns

opvang voor ongedocumenteerden, gefinancierd door de gemeente Utrecht. Daaruit blijkt opnieuw de belangrijke rol die STIL heeft in toeleiding naar opvang. Vaak moet het nodige juridische werk verricht worden, voordat iemand daar aangemeld kan worden. Soms verblijven mensen eerst tijdelijk in ons particuliere opvangnetwerk.

Dit jaar waren er voor vrouwen vrijwel geen wachtlijsten voor opvang. Dat betekent dat er geen ongedocumenteerde vrouwen en kinderen op straat verbleven, althans niet

Foto: Gordijnen maken in haar nieuwe woning. Deze vrouw (rechts) kreeg opvang in ons particuliere netwerk en later alsnog asiel.

¹ Via het Aanmeldloket kregen daarnaast nog eens 149 personen/gezinnen opvang (excl kinderen/partners). Dit loket draait STIL met drie organisaties samen. Hier kunnen mensen drie dagen per week opvang vragen.

² Dit is het totaal aantal personen (bij naam geteld), zonder overlappingsen, exclusief de mensen voor wie we anonieme groepsfacturen kregen van apotheken voor de eigen bijdrage voor medicatie, het werkelijke totaal aantal ligt tussen de 850 à 1000 mensen.

³ Zie voetnoot 1. Het loket heeft een eigen jaarrapportage, vanaf 1 juli op onze website te vinden.

nadat ze bij ons of het loket bekend werden. Bij de mannen was er wel een wachtlijst van enkele weken.

Daarnaast zijn er helaas nog 'groepen' die geen opvang (meer) kunnen krijgen, behalve als 't heel koud is dankzij de Koud Weer Regeling. We zagen vooral eind van het jaar veel kwetsbare jonge mannen die wegens gebrek aan juridisch perspectief geen toegang tot opvang⁴ hadden. Voor de meest kwetsbaren onder hen, kunnen we soms wel samen met partners en gemeente een oplossing vinden. STIL vindt dit zorgelijk omdat ze evenmin toegang hebben tot inkomen (werk, uitkering).

Foto: Ook Bridget (links op de foto) kreeg alsnog asiel.

Sociaal- juridische hulp - Veel begeleiding kwetsbare vluchtelingen

STIL hielp 405 mensen met juridisch advies, hulp en begeleiding, het ging om 272 begeleidingstrajecten, waarvan 182 intensief en langdurig. 18 mensen of gezinnen kregen alsnog een verblijfsvergunning⁵, 6 mensen uitstel van vertrek op medische gronden. Veel procedures waren eind van het jaar nog in voorbereiding of in afwachting van behandeling door de IND. De wachttijd in asielprocedures was extreem lang. Mensen moesten na een aanvraag 12 tot 18 maanden wachten op een 'gehoor', een interview met de IND. Bezwaar en beroepsprocedures kunnen ook weer jaren duren.

STIL begeleidde relatief veel kwetsbare vluchtelingen, vaak getraumatiseerd, met ernstige psychische problemen. Ook relatief veel licht verstandelijk beperkten, in 2024 acht mensen, waarbij we ervoor zorgden dat in een nieuwe procedure bij de IND, rekening werd gehouden met hun LVB.

Ouders van Nederlandse kinderen en LHBTQI+ vluchtelingen

Opnieuw hielpen we relatief veel (35) ouders zonder papieren bij hun kinderen met Nederlandse nationaliteit te mogen verblijven. Dit heeft meestal positief resultaat. Ook begeleidde we een groot aantal mensen (22), gevlucht wegens geaardheid of identiteit. Lees [hier](#) een interview met een lesbische vrouw. We hielpen daarnaast mensen die om andere redenen asiel vroegen om met onderzoek en bewijzen hun zaak sterker te maken. Ook boden we steun in procedures voor verblijf bij gezin, kinderen of partner, op humanitaire of medische gronden en Europees recht. We werken daarbij nauw samen met advocaten en partners. Vaak doen we voorbereidend juridisch werk waarna we de juridische begeleiding overdragen aan opvangorganisaties. Bij andere opvang blijft STIL de begeleiding doen⁶.

In 2024 zette het juridisch team een kennisbank op, om onze juridische ervaring en kennis makkelijker te kunnen overdragen aan nieuwe vrijwilligers en collega's, om van elkaar te leren en te blijven ontwikkelen.

Overige sociale hulp

Naast medische en juridische steun en opvang, boden we ook (andere) sociale hulp. Zo bemiddelden in het verkrijgen van vouchers (boodschappentegoed, 46 mensen), verwezen we naar eetplekken, verstrekten soms leefgeld (22 mensen langere tijd) en vergoedden andere noodzakelijke uitgaven. We gaven mensen garantstellingen waarmee ze bij Emmaus Domstad tweedehands kleding en schoenen kunnen krijgen. Elke maandag verstrekken we verzorgingsproducten (143 mensen), fietslampjes en condooms. Via het medisch spreekuur kunnen mensen ook andere voorbehoedmiddelen krijgen, evenals paracetamol, brillen en meer.

Mede mogelijk gemaakt door...

Dit alles was mogelijk door steun van de gemeente Utrecht, 175 donateurs, 31 kerken en 21 fondsen. We deden dit werk met 10 (á 14) betaalde krachten (8,17 fte), 18 vaste vrijwilligers, 81 incidentele vrijwillige tolken en 63 gastadressen. We nemen deel aan diverse overleggroepen op alle werkterreinen.

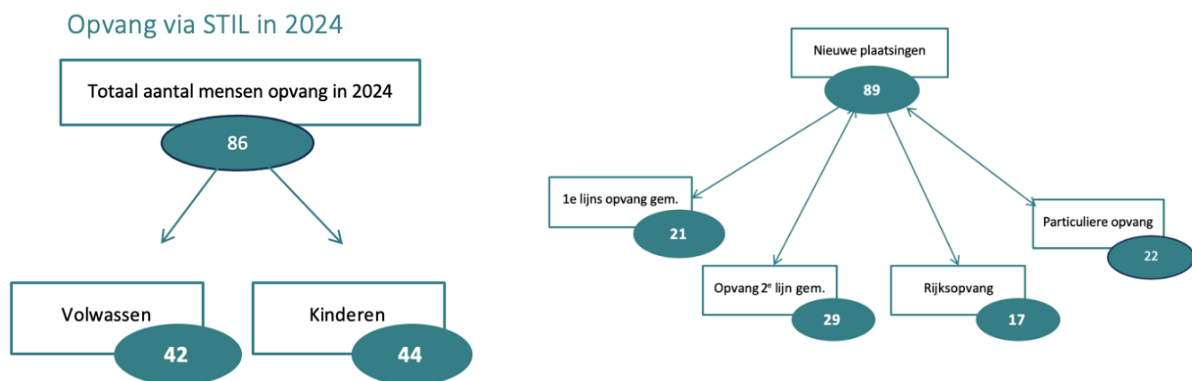
Meer weten? Over spreekuren, beleid en de organisatie is meer te lezen op de website, www.stil-utrecht.nl.

⁴ Ze voldoen niet aan de criteria voor gemeentelijk gefinancierde (of rijks-) opvang.

⁵ Dit is een relatief laag aantal, in 2025 steeg dit aantal weer, zo kregen in de eerste vijf maanden van het jaar al 14 mensen een vergunning.

⁶ Op onze website en in het Jaarverslag (dat voor 1 juli gepubliceerd wordt) valt hierover meer te lezen.

Hierna enkele tabellen en grafieken die inzicht geven in ontwikkelingen.

Via het Aanmeldloket kregen daarnaast nog 149 personen/gezinnen opvang.

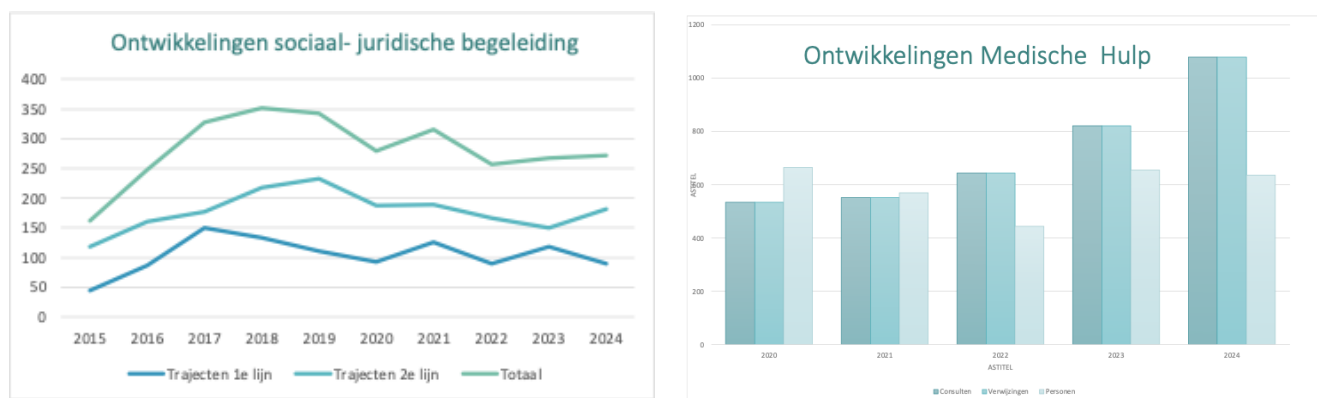

Diagram medische verwijzingen

